

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการทำงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่นและมีวิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษากำหนดศึกษาประชากรทั้งหมด โดยประชากรที่ศึกษาได้แก่ บุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่นจำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการทำงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสภาพการปฏิบัติงาน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ด้านเงินเดือนและความมั่นคง ด้านความสัมพันธ์ของบุคลากร ด้านความสำเร็จในงาน ด้านนโยบายและการบริหารงาน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง จำนวน 6 ด้าน และการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น ในครั้งนี้ สามารถสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนโยบายและการบริหารงาน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ด้านความสัมพันธ์ของบุคลากร มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านเงินเดือนและความมั่นคง ด้านความสำเร็จในงาน ด้านสภาพการในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมบุคลากรเพศชายมีระดับความพึงพอใจสูงกว่าเพศหญิง บุคลากรที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี, 26-35 ปี และ 36-45 ปี มีระดับความพึงพอใจสูงกว่าบุคลากรที่มีอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป บุคลากรทุกระดับการศึกษามีระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน บุคลากรตำแหน่งข้าราชการและพนักงานจ้างทั่วไป มีระดับความพึงพอใจสูงกว่าลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างตามภารกิจ บุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 3 ปี และ 3-6 ปี มีระดับความพึงพอใจสูงกว่าบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 6 ปี

3. ข้อเสนอแนะของบุคลากรเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่สำคัญคือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงอาคารหรือทำการก่อสร้างอาคารสำนักงาน เพื่ออำนวยความสะดวกกับผู้มาติดต่อราชการ ควรมีการปรับเปลี่ยนหน้าที่เพื่อได้แลกเปลี่ยนหาประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ควรมีการปรับปรุงเงินเดือนให้สอดคล้องตรงตามคุณวุฒิที่ได้รับ เมื่อมีการปรับเปลี่ยนคุณวุฒิ ควรจัดให้มีระบบจ่ายตรงด้านการรักษาพยาบาลให้กับพนักงาน การพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนควรให้มีความยุติธรรมเหมาะสมกับปริมาณงานที่ทำ

อภิปรายผล

1. จากการศึกษา ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเพื่อนร่วมงาน บุคลากรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

บุคลากรได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอและได้มีน้ำใจคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้สามารถทำงานร่วมกันได้ดีและมีประสิทธิภาพ ดังที่ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2533 : 124 - 125) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจไว้ว่าการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) การเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย วิธีทำงานตลอดจนการตัดสินใจในการทำงาน จะสร้างให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับหน่วยงาน หรือบริษัท การให้มีส่วนร่วมในการทำงานนี้จะจูงใจให้บุคคลยอมรับในความสามารถซึ่งกันและกันและมีโอกาสพัฒนาการทำงานเป็นทีมด้วย ด้านงานที่ทำในปัจจุบัน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่างานที่ทำในปัจจุบันทำให้บุคลากรมีความภาคภูมิใจในบทบาทหน้าที่ มีโอกาสได้เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น มีความก้าวหน้าในงานที่ทำในปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข และด้านสวัสดิการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า เงินค่าตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (โบนัส) ในแต่ละปี เมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นแล้วถือเงินค่าตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (โบนัส) ในแต่ละปีได้มากพอสมควร ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านเงินเดือน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า เงินเดือนค่าตอบแทนที่ได้รับในปัจจุบันเมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่นยังน้อยอยู่และไม่มีการปรับเปลี่ยนเงินเดือนให้สูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน เพราะอัตราค่าครองชีพในปัจจุบันสูงขึ้น ด้านการเลื่อนขั้นเงินเดือน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือนของหน่วยงานราชการมีรูปแบบที่ตายตัว ในหนึ่งปีพนักงานจะได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ครั้ง (1 เมษายน และ 1 ตุลาคมของทุกปี) แม้ว่าจะไม่มีผลงานที่โดดเด่นนัก และด้านสภาพที่ทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าพนักงานเทศบาลยังปฏิบัติงานอยู่ในสถานที่เดิม สภาพแวดล้อมเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทำให้ไม่เกิดสภาพที่จะจูงใจให้คนทำงานได้มากนัก ประกอบกับอัตราค่าจ้างเพิ่มมากขึ้น ทำให้สถานที่คับแคบลง ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้เกิดความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ประสิทธิ์ วิวัฒน์ตระกูล (2550 : 74) ได้วิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านบรรยากาศในการทำงาน ด้านการกำกับดูแล ด้านลักษณะงาน ด้านการพัฒนาข้าราชการ ด้านค่าตอบแทนและความมั่นคงในการทำงาน และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านลักษณะทางกายภาพของสถานที่ทำงาน และรัชนี ไตรพันธ์ (2550 : 74) ได้วิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนก

เป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือด้านนโยบายการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก 9 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านประโยชน์เกื้อกูล ด้านความมั่นคงในการปฏิบัติงาน ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อร่วมงาน ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านการปกครองบังคับบัญชา ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ด้านการเงิน และด้านการได้รับการยอมรับนับถือ อยู่ในระดับระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านการนิเทศงาน ย่อมส่งผลให้พนักงานมีความสุขและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยไม่คำนึงถึงปัญหาอุปสรรคใด ทั้งสิ้นในการปฏิบัติงาน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการทำงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน ข้อค้นพบสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมเพศชายและเพศหญิงมีระดับความพึงพอใจสูงกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า เพศชายเวลาปฏิบัติงานอาจไม่ค่อยสนใจรายละเอียดการปฏิบัติงานมากนัก ในขณะที่เพศหญิงมักสนใจรายละเอียดการปฏิบัติงาน อาจทำให้เกิดความพึงพอใจน้อยกว่าเพศชาย จำแนกตามอายุ พบว่าโดยรวมบุคลากรที่มีอายุ ไม่เกิน 25 ปี, 26-35 ปี และ 36-45 ปี มีระดับความพึงพอใจสูงกว่าบุคลากรที่มีอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า บุคลากรที่มีอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป มักมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานต่ำกว่าทุกกลุ่มอายุที่กล่าวมา จำแนกตามสถานภาพการทำงาน โดยรวมบุคลากรตำแหน่งข้าราชการและพนักงานจ้างทั่วไป มีระดับความพึงพอใจสูงกว่าลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างตามภารกิจ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า ข้าราชการมีความมั่นคงในอาชีพสูง ส่วนพนักงานจ้างทั่วไปส่วนใหญ่การได้ทำงานในเทศบาลมักจะเป็นความภาคภูมิใจเมื่อเทียบกับการไม่ได้ทำงาน จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยรวม บุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 3 ปี และ 3 - 6 ปี มีระดับความพึงพอใจสูงกว่าบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 6 ปี ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 6 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติงานมานานและอาจขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับอันดับการจูงใจ (2547 : 101 - 102) ได้วิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ ปรากฏว่า ด้านงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ในด้านงานที่ทำในปัจจุบัน และด้านเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับมาก ด้านเงินเดือน ด้านสวัสดิการ ด้านการเลื่อนขั้นเงินเดือน ด้านการเลื่อนตำแหน่ง พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมลดรายด้าน จำแนกตามเพศ สถานภาพทางครอบครัว วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 จากผลการศึกษานี้เป็นข้อมูลสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น เห็นควรที่ผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้พิจารณาหาวิธีการในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น เพื่อที่จะได้เป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 ผลจากการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความสัมพันธ์ของบุคลากรและด้านนโยบายและการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก แสดงว่าของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในหน่วยงานเป็นไปในทางที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่นจึงควรให้ความยุติธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในการปฏิบัติงานของพนักงานในหน่วยงาน เพื่อให้งานนั้นประสบผลสำเร็จและเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และเกิดประโยชน์สูงสุดให้กับประชาชนที่มาใช้บริการต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

2.1 ควรศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่นทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กันไป เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานบุคคลให้มีคุณภาพต่อไป

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น เพื่อนำมาปรับปรุงองค์กรและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานให้มากขึ้น